

Я часто читаю в газеті в Сільські вісті. За 33 рік голод. Мені в те врем'я було 9 років. Я все памятаю робилося на моїх очах, нас було в батьків четверо. Тато мої робили з глини горшки, ходили з мамою по селах аби виміняти яку жменю зерна. А коли принесут, то прийде бригада наші сільські і заберут повисипають з мисок та горшків. А коли придут то мами і тата немає удома, то вони залізними палицями стукають скріз і нас питають, а де тато хліб закопав скажіт, то дамо вам буханку хліба та будете їсти. Забрали у нас корову, всьо що було от і не змогли ходити та міняти тато з мамою, всі попухли.. Но і стали вмирати, перше діти, а просили ми у мами їсти, но на ранок і помер самий менший брат.

А я помню, що мама кажуть аби було дати дитині їсти, то було б жил, ранком помирає другий мій брат старший, який був 1920 р. Народження. Обидва лежат мертві, мама плачут, осталася ще сестра, я, батько, мама. Того ж дня увечері помирає і сестр, всі були опухші. Тож сусідові мама сказали, що у мене померли уже троє дітей, лишилася ще одна дитина. Це вони говорили на мени, но він сказав в сільску раду якийто чоловік приїхав і ще з другим, і були у них червоні повязки на рукавах. Забрали мерших у радних на підводу і повезли.

А через два дні умирают тато помню в суботу, но я так коло них мерших і спала, а в неділю рано мама говорат: дай дитино мені убрати все чисте з скрині. Я їм подала і вони убралися лягли і тоже померли. Тож вони лежали до понеділка це був май місяц 1933 р. А в понеділок прийшов наш родич дядько, заявив, що померли, но приїхали і забрали, кидали їх як скот дісятками у яму.

А я яким то чудом осталася жива, тож скільки я гора пережила. А радом жив моїх тата брат, тож була сім'я шестеро дітей. За три дні померли, коли я пішла до них, то побачила, що одно лежит на землі мерше, друге на лаві, третє на столі, а їхня мама плаче, не знає що робити, а коли дітей забрали а дядько дето пішов у світ. Говорив піду в ліс і щось собі зроблю і пішов і так його не було а його жінка помішалася умом ходила як русалка коси розпустила і все говорила, що красна мітла забрала мої діти чоловіка і хліб. Вона всю зиму витрасала з горшків, а весною люди падали як мухи стояли пусті хати. В нашому селі є ще люди які це все памятают но старші мене що робилося.

Виростала я сільському патронаті, а як мені хотілося маминої ласки та називати це слово мама тато. А я усе помню, де вони і чого померли через оту красну мітлу та через Сталіна сталінців сільських. Тяжко мені те все споминати хоч і я уже сама мама і бабушка виростила з чоловіком шестеро дітей. Вилетіли як пташки з гнізда, а от не можу забути як мучилися люди в 1933 р.

Може у мене є де і помилки а може я і не так написала, то пожалоста пробачте я то не дуже така грамотна. Сама я 1924 рожденія Вінницької області Гайсинского району с. Шура – Бондур'янска
Гончарук Марфа Павловна